وابسته وابسته

مربوط به درس های هشتم و نهم فارسی دوازدهم

وابسته وابسته

می دانیم که گروه های اسمی از هسته و وابسته تشکیل شده اند.

و می دانیم که وابسته دو نوع است: ۱- وابسته پیشین ۲ – وابسته پسین

مثلاً در گروه اسمی زیر: «دو» وابسته پیشین و انار وابسته پسین و درخت هسته است.

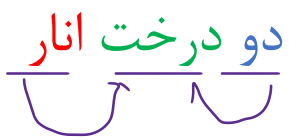

حالا پس وابسته وابسته دیگر چیست؟

وابسته وابسته یعنی کلمه ای که از نظر معنایی به وابسته پیشین یا وابسته پسین، وابسته است نه به هسته.

Behindars.ir

مثلاً وقتی می گوییم:

رنگ سفید برفی

درحقیقت واژه برفی سفید را توضیح می دهد نه رنگ را پس وابسته سفید است نه وابسته رنگ.
بنابراین وابسته وابسته است.

رنگ سفید برفی

و حالا انواع وابسته های وابسته:

۱- صفت صفت:

در مثال بالا سفید که وابسته پسین است صفت است و برفی هم صفت است پس برفی صفت صفت است.

Behindars.ir

۲- صفت مضاف الیه

پرواز کبوتر سفید

در مثال بالا کبوتر وابسته پسین است از نوع مضاف الیه.

چرا مضاف الیه است؟ چون نمی توانیم به دنبال آن «تر» بیاوریم و بگوییم «کبوترتر»

ازطرفی سفید صفت است چون می توانیم بگوییم «سفیدتر».

از طرف دیگر سفید کبوتر را توضیح داده نه پرواز را پس وابسته وابسته است نه وابسته هسته

پس سفید صفت مضاف الیه است.

Behindars.ir

مثال دیگر:

خواندن این کتاب

در مثال بالا اگر این را نادیده بگیریم و بگوییم خواندن کتاب

کتاب می شود وابسته پسین

«این» وابسته پیشین است از نوع صفت و چون هسته اصلی را یعنی خواندن را توضیح نمی دهد،
بلکه کتاب را که وابسته پسین از نوع مضاف الیه است توضیح می دهد،
بنابر این «این» صفت مضاف الیه خواهد بود.

Behindars.ir

۳- قید صفت:

درخت همیشه سبز

در مثال بالا سبز صفت است و همیشه قید و چون همیشه سبز را که وابسته پسین است، توضیح می دهد

پس همیشه می شود وابسته وابسته از نوع قید صفت

اگر نمی دانی قید چیست توضیحات زیر به دردت می خورد:

Behindars.ir

به هر حال قیدها کلماتی هستند که فعل جمله از نظر ساختاری به آنها نیازی ندارد و نمی تواند به آنها نقش دستوری (نهاد- مفعول- مسند...) محول کند.

برخی از واژه ها همیشه قید هستند فارغ از این که درچه جمله ای به کار بروند.
کلماتی که تنوین نصب دارند از این نوع هستند.

مثلِ
کاملاً واقعاً حتماً

و کلماتی که پسوند «انه» دارند

مثلِ
متأسفانه دلیرانه

بعضی کلمات هم هستند که هیچ نشانه ای ندارند اما همیشه قید هستند.

مثلِ
هرگز همیشه

برخی کلمات هستند که گاهی قید هستند گاهی نیستند.(بستگی دارد به کاربرد آنها در جمله):

مثلِ
امروز بسیار

Behindars.ir

۴- ممیز:

ممیزها همان واحدهای شمارش هستند که با اعداد همراه می شوند

مثلِ

فروند قلاده تخته شانه کیلو

شش فروند هواپیما سه قلاده پلنگ هشت تخته فرش

بیست شانه تخم مرغ دو کیلو پرتغال

ممیز وابسته عدد است و چون عدد وابسته (پیشین) است
پس ممیز وابسته وابسته است.

Behindars.ir

مضاف الیه مضاف الیه:

امواج دریای خزر

در مثال بالا دریا که وابسته پسین است از نوع مضاف الیه است.
و خزر نیز که دریا را توضیح می دهد و وابسته وابسته محسوب می شود،مضاف الیه است.

بنابراین، خزر مضاف الیه مضاف الیه است.

Behindars.ir

پایان

Behavioors.ir